

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
ФАКУЛЬТЕТ ІНФОРМАЦІЙНИХ І ПРИКЛАДНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ

ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО

Методичні рекомендації до самостійної роботи
для здобувачів вищої освіти спеціальності
В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа
освітньої програми «Документознавство та інформаційна діяльність»

Вінниця
2026

УДК 316.77:002.6:004(072)

I-741

*Затверджено на засіданні вченої ради
факультету інформаційних і прикладних технологій
Донецького національного університету імені Василя Стуса
(протокол № 9 від 18.03.2026)*

Укладач:

Тетяна ЯВОРСЬКА, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформаційних систем управління ДонНУ імені Василя Стуса.

Рецензенти:

Ольга АНІСІМОВА, доктор економічних наук, професор, в. о. завідувача кафедри інформаційних систем управління ДонНУ імені Василя Стуса;

Галина ЛУКАШ, доктор філологічних наук, професор кафедри інформаційних систем управління ДонНУ імені Василя Стуса.

I-741 Інформаційне суспільство: методичні рекомендації до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти спеціальності В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа, освітньої програми «Документознавство та інформаційна діяльність» / уклад. Т. М. Яворська. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2026. 25 с.

Методичні рекомендації сприятимуть засвоєнню процесу становлення глобального інформаційного суспільства, визначення характеру змін професійної діяльності в умовах розвитку інформаційного суспільства, розуміння сутності сучасних інформаційних технологій, що необхідні для ефективної роботи фахівця спеціальності В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа.

УДК 316.77:002.6:004(072)

© Яворська Т. М., 2026

© ДонНУ імені Василя Стуса, 2026

ЗМІСТ

ВСТУП	4
НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА КУРСУ	6
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	8
ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТІВ	15
РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКОНАННЯ СЕМЕСТРОВОГО ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ (СІЗ).....	16
ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	19
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	22
ДОДАТКИ	23

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Інформаційне суспільство» розкриває основні поняття інформаційного суспільства, історичні етапи формування та розвитку, фактори, що характеризують сучасне суспільство, роль інформації та знань в інформаційному суспільстві.

Метою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння процесу становлення глобального інформаційного суспільства, визначення характеру змін професійної діяльності в умовах розвитку інформаційного суспільства, розуміння сутності сучасних інформаційних технологій, що необхідні для ефективної роботи фахівця спеціальності В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа.

Набуті результати навчання та компетентності даватимуть змогу здобувачеві вищої освіти аналізувати факти, явища та процеси інформаційного суспільства; обґрунтовувати свою професійну та громадську позицію на рівні засвоєних практик.

За результатами вивчення дисципліни будуть сформовані:

- **компетентності здобувачів вищої освіти:**

1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів інформаційної, бібліотечної та архівної справи і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов (ІК).

2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК-1).

3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (ЗК-8).

4. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свободи людини і громадянина в Україні (ЗК-11).

5. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної зони, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК-12).

6. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності (ЗК-13).

7. Здатність аналізувати закономірності розвитку, документно-інформаційних потоків та масивів, як штучно створеної підсистеми соціальних комунікацій (СК-4).

8. Здатність опановувати і використовувати технології електронного урядування та електронного документообігу (СК-13).

• **результати навчання:**

1. Вільно спілкуватися щодо професійних питань, разом із усною, письмовою та електронною комунікацією українською мовою та однією з іноземних мов (ПРН 14).

2. Навчатися з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань (ПРН 18).

3. Уміти керувати й організовувати весь цикл функціонування інформації в суспільстві та прогнозувати майбутні наслідки (ПРН 22).

Самостійна робота передбачена навчальним планом спеціальності В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа, є важливою формою навчального процесу, дає змогу засвоїти нові знання та закріпити їх у практичній діяльності. Здійснюється впродовж усього процесу навчання та має такі стадії:

- первинне ознайомлення з лекційним матеріалом;
- вивчення та засвоєння лекційного матеріалу;
- самостійне опрацювання джерел літератури та узагальнення вивченого матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- індивідуальна робота відповідно до завдань викладача.

Сутність самостійної роботи полягає у систематизації, плануванні та контролі власної діяльності здобувачів вищої освіти. Самостійна робота сприяє засвоєнню в повному обсязі навчальної програми дисципліни «Інформаційне суспільство», формуванню самостійності як важливої освітньої та професійної якості.

Завдання самостійної роботи – засвоєння відповідних знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація здобутих знань, їх застосування під час виконання практичних завдань та творчих робіт.

Зміст самостійної роботи з дисципліни «Інформаційне суспільство» визначається завданнями викладача.

Контрольними формами самостійної роботи з дисципліни «Інформаційне суспільство» можуть бути: виконання семестрового індивідуального завдання, підготовка наукових доповідей, презентацій, виконання індивідуальних науково-дослідних та практичних завдань.

Структура методичних рекомендацій є обґрунтованою і забезпечує досягнення основної мети самостійної роботи – засвоєння знань та їх систематизація, закріплення умінь, навичок у здобувачів вищої освіти спеціальності В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА КУРСУ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 «СУЧАСНІ УЯВЛЕННЯ ТА ФАКТОРИ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА»

Тема 1. Поняття інформаційного суспільства

Основні етапи інформатизації людства. Підвищення ролі інформації в сучасному суспільстві. Інформатизація суспільства та розвиток процесу глобалізації. Інформаційний вибух в ХХІ та проблема обробки даних. Інформаційне суспільство як якісно нова стадія розвитку цивілізації. Історичні етапи розвитку та формування інформаційного суспільства.

Тема 2. Технологічний фактор інформаційного суспільства

Поняття інформації та інформаційних процесів, Інформаційно-комунікаційні технології та системи. Еволюція інформаційно-комунікаційних технологій та систем. Сучасні тенденції розвитку інформаційно-комунікаційних технологій та систем. Глобальна інформаційна інфраструктура як апофеоз розвитку інформаційно-комунікаційних технологій. Роль інформаційно-комунікаційних технологій та глобальної інформаційної інфраструктури в процесі формування інформаційного суспільства.

Тема 3. Економічний фактор інформаційного суспільства

Поняття та ресурси інформаційної економіки. Мережеві принципи функціонування в інформаційній економіці. Людський потенціал як головний чинник розвитку інформаційної економіки. Інноваційна економіка як вища форма розвитку інформаційної економіки. Інформатизація суспільства та безробіття. Формування нової професійної структури в інформаційному суспільстві. Електронні гроші. Структура зайнятості населення та нові професії інформаційного суспільства. Інформаційна нерівність як глобальна проблема сучасності. Освітня нерівність – новий тип соціального розщеплення суспільства.

Тема 4. Політичний фактор інформаційного суспільства

Основні засади концепції електронного уряду. Політичний устрій інформаційного суспільства. Вплив інформаційно-комунікаційних технологій на формування громадського суспільства в контексті електронної демократії. Медіа як ключовий політичний ресурс інформаційного суспільства. «Технократія» в інформаційному суспільстві. Інформаційне право.

Тема 5. Соціальний фактор інформаційного суспільства

Нова модель соціальної структури інформаційного суспільства. «Нетократи» і «конс'юмерат» як базові прошарки інформаційного суспільства. Роль мережі Інтернет у процесі реалізації нової моделі соціальної структури інформаційного суспільства. Інформаційна нерівність як основа соціальних протиріч в інформаційному суспільстві.

Тема 6. Культурний фактор інформаційного суспільства

Поняття інформаційної культури. Критерії (вміння) інформаційної культури особистості. Освіта в інформаційному суспільстві. Інформаційна техніка в системі вищої освіти. Соціальний інститут освіти в інформаційному суспільстві. Концепція «мозаїчної» культури інформаційного суспільства.

Тема 7. Показники розвитку інформаційного суспільства

Визначення та оцінка факторів, що впливають на розвиток інформаційного суспільства. Індекс мережевої готовності (NRI). Глобальний інноваційний індекс (GII). Індекс розвитку інформаційно-комунікаційних технологій (IDI). Індекс кошику цін на IT-послуги (IPB). Індекс розвитку електронного уряду (EGDI).

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Поняття інформаційного суспільства

Підтеми:

1. Основні етапи інформатизації людства.
2. Підвищення ролі інформації в сучасному суспільстві.
3. Інформаційне суспільство як якісно нова стадія розвитку суспільства.
4. Історичні етапи розвитку та формування інформаційного суспільства.
5. Моделі розвитку інформаційного суспільства.

Основні поняття: інформатизація; інформаційні відносини; інформаційне суспільство; етапи, моделі інформаційного суспільства.

Запитання для самоконтролю та самоперевірки:

1. Перелічіть і охарактеризуйте етапи інформатизації людства.
2. Як пов'язані етапи інформатизації з науково-технічними революціями?
3. Перелічіть і охарактеризуйте показники, що характеризують підвищення ролі інформації в сучасному суспільстві.
4. Поясніть значення термінів «постіндустріальне суспільство», «інформаційне суспільство».
5. Які філософи вплинули на формування концепції інформаційного суспільства?
6. Перелічіть і охарактеризуйте основні фактори інформаційного суспільства.
7. Назвіть історичні етапи формування та розвитку інформаційного суспільства.
8. Охарактеризуйте західну європейську модель розвитку інформаційного суспільства.
9. Охарактеризуйте західну американську модель розвитку інформаційного суспільства.
10. Охарактеризуйте східну модель розвитку інформаційного суспільства.
11. Які фактори впливають на вибір моделі розвитку інформаційного суспільства?

Тема 2. Технологічний фактор інформаційного суспільства

Підтеми:

1. Поняття інформації та інформаційних процесів.
2. Інформаційно-комунікаційні технології та системи.
3. Еволюція інформаційно-комунікаційних технологій та систем.

4. Сучасні тенденції розвитку інформаційно-комунікаційних технологій та систем.

5. Глобальна інформаційна інфраструктура як апофеоз розвитку інформаційно-комунікаційних технологій.

6. Роль інформаційно-комунікаційних технологій та глобальної інформаційної інфраструктури в процесі формування інформаційного суспільства.

Основні поняття: інформація; інформаційні процеси; інформаційно-комунікаційні технології; інформаційні системи; глобальна інформаційна інфраструктура.

Запитання для самоконтролю та самоперевірки:

1. Дайте визначення поняття «інформація».
2. Дайте визначення поняття «інформаційний процес».
3. Які інформаційні процеси існують? Виділіть їх характеристики.
4. У чому полягає відмінність понять «інформація» та «дані»?
5. Дайте визначення поняття «інформаційна система».
6. Дайте визначення поняття «інформаційно-комунікаційні технології».
7. Охарактеризуйте етапи розвитку інформаційно-комунікаційних технологій та систем.
8. Охарактеризуйте напрями розвитку інформаційно-комунікаційних технологій і систем.
9. Що таке глобальна інформаційна інфраструктура, з яких компонентів вона складається, охарактеризуйте їх?
10. Як сьогодні відбувається вплив інформаційно-комунікаційних технологій та глобальної інформаційної інфраструктури на процеси розвитку інформаційного суспільства?
11. У чому полягає сутність технологічного фактору інформаційного суспільства?

Тема 3. Економічний фактор інформаційного суспільства

Підтеми:

1. Поняття та ресурси інформаційної економіки.
2. Мережеві принципи функціонування в інформаційній економіці.
3. Людський потенціал як головний чинник розвитку інформаційної економіки.
4. Інноваційна економіка як вища форма розвитку інформаційної економіки.
5. Інформатизація суспільства та безробіття.
6. Формування нової професійної структури в інформаційному суспільстві.
7. Електронні гроші.

Основні поняття: інформаційна економіка; людський потенціал; інноваційна економіка; безробіття; електронні гроші.

Запитання для самоконтролю та самоперевірки:

1. Охарактеризуйте вплив інформаційного суспільства на економічні відносини.
2. Чому інформація є найважливішим ресурсом суспільного виробництва?
3. Охарактеризуйте поняття «інформаційна мережева економіка». Які чинники впливають на її розвиток?
4. Які характеристики вказують, що інформація є товаром в інформаційній економіці?
5. Охарактеризуйте напрями розвитку мережевої економіки.
6. Охарактеризуйте поняття людського потенціалу і людського капіталу.
7. Охарактеризуйте вплив людського капіталу на розвиток інформаційного суспільства.
8. Поясніть зміст індикатора «Індекс розвитку людського потенціалу» і розкажіть, для чого він використовується.
10. Охарактеризуйте поняття «інноваційна економіка». У чому полягає зв'язок між інформаційною та інноваційною економічними системами?
11. У чому виражається принцип заміщення капіталів в інноваційній економіці?
12. Перелічіть та охарактеризуйте елементи інфраструктури інноваційної економіки.
13. Чи є економіка знань вищою формою розвитку інноваційної економіки?
14. Охарактеризуйте поняття «електронні гроші», перелічіть їх види і способи обороту, їх переваги та недоліки.
15. Охарактеризуйте структуру зайнятості населення в інформаційному суспільстві.

Тема 4. Політичний фактор інформаційного суспільства

Підтеми:

1. Основні засади концепції електронного уряду.
2. Політичний устрій інформаційного суспільства.
3. Вплив інформаційно-комунікаційних технологій на формування громадянського суспільства в контексті електронної демократії.
4. Медіа як ключовий політичний ресурс інформаційного суспільства.
5. «Технократія» в інформаційному суспільстві.
6. Інформаційне право.

Основні поняття: електронний уряд; електронна демократія; громадянське суспільство; технократія; інформаційне право.

Запитання для самоконтролю та самоперевірки:

1. Перелічіть та охарактеризуйте основні засади концепції електронного уряду («e-government»).
2. Перелічіть та охарактеризуйте умови для реорганізації системи державного управління згідно з концепцією електронного уряду.
3. Які стадії становлення і трансформації електронного уряду існують сьогодні?
4. Охарактеризуйте основні проблеми впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у державному управлінні.
5. Наведіть приклади реалізації концепції електронного уряду в різних країнах світу.
6. Охарактеризуйте вплив інформаційного суспільства на політичні відносини.
7. У чому полягають основні відмінності «жорсткої» та «м'якої» влади? Яка з них і чому більш притаманна інформаційному суспільству?
8. Яку роль відіграють засоби масової інформації для реалізації політичних відносин в інформаційному суспільстві?
9. Як проявляється маніпуляція суспільною свідомістю в інформаційному суспільстві?
10. Охарактеризуйте засади функціонування політичних комунікацій у контексті громадянського суспільства. Яку роль у цьому процесі відіграють інформаційно-комунікаційні технології?
11. Охарактеризуйте поняття «електронна демократія»?
12. У чому полягає роль соціальних медіа в реалізації електронної демократії?
13. Чому сьогодні телебачення є ключовим політичним ресурсом інформаційного суспільства?
14. Яка роль належить мережі Інтернет у процесі реалізації політичних відносин в інформаційному суспільстві?
15. Як ідеї технократії сьогодні впливають на формування політичної еліти інформаційного суспільства?
16. Розкрийте поняття «інформаційне право».
17. Перелічіть та охарактеризуйте основні принципи інформаційного права.
18. Які види інформації виділяє інформаційне право?

Тема 5. Соціальний фактор інформаційного суспільства

Підтеми:

1. Нова модель соціальної структури інформаційного суспільства.
2. «Нетократи» і «конс'юмерат» як базові прошки інформаційного суспільства.
3. Роль мережі Інтернет у процесі реалізації нової моделі соціальної структури інформаційного суспільства.
4. Інформаційна нерівність як основа соціальних протиріч в інформаційному суспільстві.

Основні поняття: модель соціальної структури інформаційного суспільства; «нетократи»; «конс'юмерат»; інформаційна нерівність.

Запитання для самоконтролю та самоперевірки:

1. Охарактеризуйте нову модель соціального устрою інформаційного суспільства.
2. За якими принципами відбувається формування шарів «нетократів» та «конс'юмерату» в інформаційному суспільстві?
3. За яким принципом влаштована ієрархія в інформаційну епоху?
4. Охарактеризуйте роль мережі Інтернет у процесі реалізації нової моделі соціального устрою інформаційного суспільства.
5. Поясніть природу соціальних і політичних конфліктів в інформаційному суспільстві.
6. Яка група претендує на керівне місце в новому суспільстві?

Тема 6. Культурний фактор інформаційного суспільства

Підтеми:

1. Поняття інформаційної культури.
2. Критерії (вміння) інформаційної культури особистості.
3. Освіта в інформаційному суспільстві. Інформаційна техніка в системі вищої освіти.
4. Соціальний інститут освіти в інформаційному суспільстві.
5. Концепція «мозаїчної» культури інформаційного суспільства.

Основні поняття: інформаційна культура; освіта в інформаційному суспільстві; медіакультура; мозаїчна культура.

Запитання для самоконтролю та самоперевірки:

1. Дайте характеристику поняття «інформаційна культура особистості».
2. Яку роль інформаційна культура особистості відіграє в інформаційному суспільстві?

3. Які етапи пройшла інформаційна культура? Назвіть причини розвитку інформаційної культури та переходу її на нові рівні.
4. Перелічіть та охарактеризуйте критерії інформаційної культури особистості.
5. Перелічіть та охарактеризуйте рівні реалізації інформаційної культури особистості.
6. Охарактеризуйте соціальний інститут освіти в інформаційному суспільстві.
7. Перелічіть та охарактеризуйте революційні зміни в парадигмі освіти інформаційного суспільства.
8. Охарактеризуйте технократичний підхід до трансформації освіти в інформаційному суспільстві.
9. Охарактеризуйте гуманістичний підхід до трансформації освіти в інформаційному суспільстві.
10. Охарактеризуйте роль інформаційно-комунікаційних технологій в освіті.
11. Охарактеризуйте поняття «мозаїчна культура» інформаційного суспільства.
12. У чому полягають основні відмінності мозаїчної культури від класичного гуманітарного пізнання?

Тема 7. Показники розвитку інформаційного суспільства

Підтеми:

1. Визначення та оцінка факторів, що впливають на розвиток інформаційного суспільства.
2. Індекс мережевої готовності (NRI).
3. Глобальний інноваційний індекс (GII).
4. Індекс розвитку інформаційно-комунікаційних технологій (IDI).
5. Індекс кошику цін на IT-послуги (IPB).
6. Індекс розвитку електронного уряду (EGDI).

Основні поняття: індекс мережевої готовності (NRI); глобальний інноваційний індекс (GII); індекс розвитку інформаційно-комунікаційних технологій (IDI); індекс кошику цін на IT-послуги (IPB); індекс розвитку електронного уряду (EGDI).

Запитання для самоконтролю та самоперевірки:

1. Перелічіть та охарактеризуйте фактори, що впливають на розвиток інформаційного суспільства.
2. Охарактеризуйте індекс мережевої готовності.

3. Охарактеризуйте глобальний інноваційний індекс.
4. Охарактеризуйте індекс розвитку інформаційно-комунікаційних технологій.
5. Охарактеризуйте індекс кошику цін на інформаційно-комунікаційні послуги.
6. У чому полягає суть індексу розвитку електронного врядування?
7. Які глобальні тенденції можна побачити, аналізуючи результати індексів інформаційного суспільства?
8. Як проявляється проблема цифрової нерівності в індексах інформаційного суспільства? Наведіть приклади.

ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Однією з форм організації навчального процесу в умовах кредитно-модульної системи є індивідуальна робота студентів. Індивідуальна робота студентів із дисципліни «Інформаційне суспільство» може охоплювати:

- написання наукових статей та тез наукових доповідей;
- участь у студентських конференціях, конкурсах, олімпіадах, наукових засіданнях, науково-практичних семінарах, колоквіумах тощо;
- розробку мультимедійних презентацій у вигляді спеціально підготовленого слайд-шоу, де матеріал подається у вигляді схем, діаграм, статистичних даних тощо;
- написання наукових доповідей, рефератів та їх презентацію на практичних заняттях.

Вибір видів індивідуальної роботи здійснюється здобувачем вищої освіти за власними інтересами та за попереднім узгодженням із викладачем.

Тематику та форму індивідуальної роботи здобувач вищої освіти отримує на початку навчального року і здає роботу у визначені терміни.

Організацію, контроль та оцінювання якості виконання індивідуальної роботи здійснює науковий керівник.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКОНАННЯ СЕМЕСТРОВОГО ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ (СІЗ)

1. Здобувач вищої освіти повинен опрацювати навчальний посібник: Інформаційне суспільство: навчальний посібник / О. М. Анісімова, Я. В. Кирилишен, А. В. Остапенко. Вінниця: ДонНУ, 2016. 202 с.

2. Кожному здобувачу вищої освіти видано номер варіанта (особисто кожному на корпоративну електронну пошту).

3. Відповідно до варіанту здобувач у письмовому вигляді відповідає на одне запитання після кожної теми (номер питання в табл. 1) та виконує практичне завдання (номер практичного завдання в табл. 1), що є в навчальному посібнику після другої теми.

Таблиця 1

Розподіл питань за варіантами

<i>№ вар.</i>	<i>Тема 1</i>	<i>Тема 2</i>	<i>Практичне завдання</i>	<i>Тема 3</i>	<i>Тема 4</i>	<i>Тема 5</i>	<i>Тема 6</i>	<i>Тема 7</i>
1	1	11	1	5	18	1	1	8
2	11	10	2	7	17	2	2	5
3	2	9	3	8	16	3	3	4
4	10	8	4	1	15	4	4	1
5	3	7	5	2	14	5	5	2
6	8	6	6	3	13	6	6	3
7	4	5	7	4	12	1	7	4
8	2	4	8	5	11	2	8	5
9	5	3	9	6	10	3	9	6
10	10	2	10	7	9	4	10	7
11	6	1	11	8	8	5	11	8
12	2	11	12	10	7	6	12	1
13	7	10	13	10	6	1	2	2
14	5	9	14	11	5	2	4	3
15	8	8	15	12	4	3	6	4
16	3	7	16	13	3	4	8	5
17	9	6	17	14	2	5	10	6
18	1	5	18	15	1	6	12	7

Рекомендації з виконання СІЗ

Робота повинна бути прикріплена в електронному вигляді (для перевірки рефератів на плагіат) у MS Teams. Імена файлів – прізвища здобувачів освіти.

Семестрове індивідуальне завдання має бути виконане на аркушах формату A4 (210×297 мм). За умови комп'ютерного виконання рекомендується використовувати текстовий редактор MS Word, шрифт – Times New Roman, 14 pt, через півтора інтервали з полями: верхнє – 2 см, нижнє – 2 см, ліве – 3 см, праве – 1 см і містити:

– титульний лист;

- зміст;
- виконанні завдання;
- список використаних джерел.

Обсяг відповідей:

- на питання після кожної теми 1–2 сторінки;
- на практичне питання 13–20 сторінок.

Титульний аркуш семестрового індивідуального завдання оформлюється відповідно до ДСТУ 4163-2020 (див. Додаток А).

Зміст оформлюється у вигляді переліку завдань, для кожного з яких вказується відповідний номер початкової сторінки тексту (див. Додаток Б).

Практичне питання складається з таких частин:

- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- список використаних джерел.

Вступ. У вступі студент обґрунтовує актуальність теми, дає характеристику сучасного стану досліджуваної проблеми та характеристику стану об'єкта дослідження. Визначається мета, завдання, які необхідно виконати під час написання завдання, та предмет дослідження. Обсяг вступу – 1–2 сторінки.

Основна частина роботи поділяється на 2–3 параграфи. Основна частина присвячується теоретико-методологічним аспектам досліджуваної теми. Також подаються наслідки дослідження. Рекомендований обсяг основної частини практичного завдання – 8–10 сторінок.

Висновки – це коротке резюме з усього змісту завдання. Тут вміщуються висновки і рекомендації, що показують, як розв'язане завдання і чи досягнуто мети дослідження, сформульованої у вступі. Результатами висновків є чіткі конкретні пропозиції щодо матеріалу дослідження та шляхи його вдосконалення. Обсяг заключної частини – 1–2 сторінки.

Список використаних джерел – у тексті обов'язково мають бути зроблені посилання на джерела, з яких була запозичена будь-яка статистична інформація, рисунки, таблиці, а також цитати, що їх наведено у практичному завданні. Посилання на першоджерела здійснюються з використанням квадратних дужок, у яких зазначається порядковий номер джерела у списку використаної літератури та сторінки (наприклад, [7, с. 251]). Рекомендований обсяг – 10–20 джерел (1–2 стор.)

Викладання тексту кожного параграфу, а також вступу та висновків варто починати з нової сторінки.

Переноси слів у назвах не дозволяються. Якщо назва складається з двох речень, то їх розділяють крапкою. Крапка наприкінці назви не ставиться.

Скорочення слів у тексті, крім загальноприйнятих, не допускається.

Параграфи позначають порядковими номерами арабськими цифрами (1, 2, 3). Нумерація сторінок має бути наскрізною: номер сторінки проставляється арабськими цифрами зверху праворуч, але на титульному аркуші (перша сторінка) номер проставляти не варто.

Окремі частини тексту, що мають самостійне значення (об'ємні розрахунки, методики, алгоритми), можуть бути вміщені в додатках.

Нумерацію формул здійснюють окремо від нумерації таблиць та нумерації рисунків.

Цифровий матеріал, який студент вважає за доречне вмістити у текст завдання зазвичай подається у табличній формі. Кожна таблиця повинна мати назву, що відображає її зміст. Нумерація таблиць здійснюється так: слово «Таблиця» та її порядковий номер (знак «№» перед цифрою не ставиться). Далі, ставлять тире, після нього назва таблиці. Вирівнювання по центру. Всі таблиці нумеруються наскрізно, від першої до останньої.

Посилання в тексті мають бути на всі таблиці. Вміщувати у практичне завдання таблиці, що не мають назв, нумерації, або на які відсутні посилання у тексті, не дозволяється.

Ілюстративний матеріал у формі схем, діаграм, графіків тощо, вміщений в основну частину завдання, оформляється так: знизу під ілюстрацією з великої літери пишуть слово «Рисунок», проставляють порядковий номер, ставлять крапку (знак «№» перед цифрою не ставиться). Далі, продовжуючи цей рядок, після тире з великої літери вписують назву рисунку, яка повинна відображати його зміст. Усі рисунки нумеруються наскрізно.

Додатки (якщо вони є) оформлюють як продовження завдання на наступних після списку використаних джерел сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті завдання. Додаток повинен мати назву, надруковану зверху малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над назвою малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток __». Додатки треба позначати буквами, наприклад, додаток А, додаток Б тощо.

Усі додатки, незалежно від їх характеру (звітні форми, аналітично-розрахункові таблиці, складні ілюстративні схеми, комп'ютерні розрахунки тощо), повинні мати назву, у якій відображено зміст інформації, що її має той чи інший додаток.

Оформлене відповідно до сформульованих вимог та повністю укомплектоване семестрове індивідуальне завдання повинно бути переплетено (зброшуровано).

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Перелічити і охарактеризувати етапи інформатизації людства.
2. Перелічити і охарактеризувати показники, що характеризують підвищення ролі інформації в сучасному суспільстві.
3. Дати визначення терміну «інформаційне суспільство», його характеристик.
4. Пояснити значення термінів «постіндустріальне суспільство», «інформаційне суспільство».
5. Назвати історичні етапи формування та розвитку інформаційного суспільства.
6. Охарактеризувати моделі розвитку інформаційного суспільства.
7. Дати визначення поняття «інформація», назвати функції інформації.
8. Дати визначення поняття «інформаційний процес». Які інформаційні процеси існують? Виділіть їх характеристики.
9. Дати визначення поняття «інформаційна система», навести приклади інформаційних систем.
10. Як класифікуються інформаційні системи (ІС)?
11. Назвати послідовний ряд історичних віх у процесі обробки інформації? У чому його сутність?
12. Дати визначення поняття «інформаційно-комунікаційні технології». Охарактеризувати етапи розвитку інформаційно-комунікаційних технологій та систем.
13. Назвати та охарактеризувати основні риси сучасних ІКТ.
14. Перелічити нормативні документи світу та України щодо розвитку інформаційного суспільства.
15. Суть сучасних тенденцій розвитку ІКТ та систем. Системи підтримки ухвалення рішень (СППР). Штучний інтелект.
16. Що таке глобальна інформаційна інфраструктура, з яких компонентів вона складається? Охарактеризувати їх.
17. Дати визначення поняття «глобальна інформаційна інфраструктура». Назвати принципи концепції глобальної інформаційної інфраструктури.
18. Охарактеризувати поняття «інформаційна мережева економіка». Які чинники впливають на її розвиток?
19. Охарактеризувати напрями розвитку мережевої економіки.
20. Охарактеризувати поняття людського потенціалу і людського капіталу.
21. Охарактеризувати вплив людського капіталу на розвиток інформаційного суспільства.
22. Пояснити зміст індикатора «Індекс розвитку людського потенціалу» і розкажіть, для чого він використовується.

23. В чому полягає сутність технологічного фактору інформаційного суспільства?
24. Охарактеризувати поняття «інноваційна економіка». У чому полягає зв'язок між інформаційною та інноваційною економічними системами?
25. Поняття та ресурси інформаційної економіки. Які риси її характеризують?
26. У чому суть мережових принципів функціонування в інформаційній економіці?
27. Які зміни відбуваються у трудових відносинах під впливом ІКТ?
28. Що таке телеробота, телекомп'ютинг? Назвати плюси і мінуси телероботи.
29. Охарактеризувати поняття «електронні гроші», перелічіть їх види і способи обороту, їх переваги та недоліки.
30. Перелічити та охарактеризуйте елементи інфраструктури інноваційної економіки.
31. Який зв'язок інформатизації суспільства із безробіттям?
32. Перелічити та охарактеризуйте основні засади концепції електронного уряду («e-government»).
33. У чому суть інформаційної системи «Е-уряд»?
34. Дати визначення поняття «електронний уряд», назвати переваги електронного уряду.
35. Який орган виконавчої влади відповідає за формування та реалізацію державної політики у сфері цифровізації?
36. У чому суть електронних послуг? Назвати основні переваги електронних послуг та сервісів.
37. Моделі політичної стратегії формування електронного уряду. Основні послуги та сервіси електронного урядування зарубіжних країн.
38. Яку роль відіграють засоби масової інформації для реалізації політичних відносин в інформаційному суспільстві?
39. Як проявляється маніпуляція суспільною свідомістю в інформаційному суспільстві?
40. Охарактеризувати основні проблеми впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в державному управлінні.
41. Розкрити поняття «інформаційне право». Джерела інформаційного права.
42. Назвати фактори, які ускладнюють процес реалізації концепції електронного уряду.
43. Які органи державної влади відповідають за впровадження політики електронного урядування, інформатизації, розвитку інформаційного суспільства?
44. Пояснити поняття «електронна послуга». Назвати основні переваги та проблеми запровадження електронних послуг та сервісів.

45. Особливості політичного устрою інформаційного суспільства. Що таке громадянське суспільство? Назвати основні складники громадянського суспільства.
46. Пояснити суть електронної демократії.
47. Чому медіа є ключовим політичним ресурсом інформаційного суспільства?
48. Роль ЗМІ та мережі Інтернет в інформаційному суспільстві.
49. «Технократія» в інформаційному суспільстві.
50. Охарактеризувати нову модель соціального устрою інформаційного суспільства.
51. За яким принципом влаштована ієрархія в інформаційну епоху?
52. Назвати нову форму управління суспільством. Хто такі «нетократії» та «конс'юмерат»?
53. Як сьогодні проглядаються ознаки зародження шару «нетократії»?
54. Охарактеризувати роль мережі Інтернет у процесі реалізації нової моделі соціального устрою інформаційного суспільства?
55. Що таке «цифрова або інформаційна нерівність»? Назвати характеристики поняття відповідно «Програми розвитку ООН».
56. Категорії і значення індексу інформаційної нерівності.
57. Пояснити суть індексу розвитку інформаційно-комунікаційних технологій.
58. Дати характеристику поняття «інформаційна культура особистості».
59. Яку роль інформаційна культура особистості відіграє в інформаційному суспільстві?
60. Які етапи пройшла інформаційна культура? Назвати причини розвитку інформаційної культури та переходу її на нові рівні.
61. Перелічити та охарактеризувати критерії інформаційної культури особистості.
62. Перелічити та охарактеризувати рівні реалізації інформаційної культури особистості.
63. Охарактеризувати соціальний інститут освіти в інформаційному суспільстві.
64. Охарактеризувати поняття «мозаїчна культура» інформаційного суспільства.
65. У чому полягають основні відмінності мозаїчної культури від класичного гуманітарного пізнання?

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література

1. Інформаційне суспільство: навчальний посібник / О. М. Анісімова, Я. Г. Кирилишен, А. В. Остапенко. Вінниця: ДонНУ, 2016. 202 с.
2. «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки»: Закон України від 9 січня 2007 року № 537-V. *Верховна Рада України: офіційний вебпортал парламенту України*. 2007. № 12. Ст. 102.
3. Методичні рекомендації до розробки критеріїв оцінювання типових завдань у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса / за заг. ред. Т. Л. Нагорняк, Л. В. Юрчишена. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2022. 58 с.
4. Про Національну програму інформатизації: Закон України № 2807-IX, від 01.12.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20#Text>

Допоміжна література

1. Кастельс М. Інтернет-галактика. Міркування щодо Інтернету, бізнесу і суспільства / пер. с англ. А. Ганиш, А. Волкова. Київ: Ваклер, 2007. 304 с.
2. Тоффлер Е. Третя Хвиля / Е. Тоффлер; пер. з англ. А. Євса. Київ: Видавничий дім «Всесвіт», 2000. 475 с.
3. Туніська програма для інформаційного суспільства URL: http://informationssociety.wordpress.com/basics/wsis_outcomes/tp/
5. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р.

Інформаційні ресурси у мережі Інтернет

1. Міжнародний союз електрозв'язку: офіційний сайт. URL: <http://www.itu.int>
2. Європейський банк реконструкції та розвитку: офіційний сайт. URL: <http://www.ebrd.com>
3. Група Світового банку. *WORLD BANK GROUP*. URL: <http://www.world-bank.org>
4. ЮНЕСКО: офіційний сайт. URL: <http://www.unesco.org>
5. Всесвітній альянс інформаційних технологій: офіційний сайт. URL: <http://www.witsa.org>

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Міністерство освіти і науки України
Донецький національний університет імені Василя Стуса
Факультет інформаційних і прикладних технологій
Кафедра інформаційних систем управління

СЕМЕСТРОВЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

з дисципліни «Інформаційне суспільство»

Варіант ____

Виконав (ла):

здобувач (ка) вищої освіти ____ курсу
групи _____

(прізвище, ініціали здобувача)

Перевірила:

канд. пед. наук, доцент кафедри
інформаційних систем управління
Яворська Т. М.

№	max	результат
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
Практичне завдання		
Аудиторна робота		
Разом	100	

ДОДАТОК Б

ЗМІСТ

Тема 1 (Питання ____)	3
Тема 2 (Питання ____)	5
Тема 3 (Питання ____)	7
Тема 4 (Питання ____)	9
Тема 5 (Питання ____)	10
Тема 6 (Питання ____)	11
Тема 7 (Питання ____)	12
Практичне завдання (Назва теми)	13
ВСТУП	14
1	15
2	20
3	25
ВИСНОВКИ	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	29

Навчальне видання

Яворська Тетяна Михайлівна

ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО

Методичні рекомендації до самостійної роботи
для здобувачів вищої освіти спеціальності
В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа
освітньої програми «Документознавство та інформаційна діяльність»

Редактор Л. О. Ноцька
Технічний редактор О. К. Гомон

Підписано до друку 17.07.2026.
Формат 60×84/16. Папір офсетний.
Друк – цифровий. Умовн. друк. арк. 1,45.
Тираж 30. Зам. 46.

Донецький національний університет імені Василя Стуса
21021, м. Вінниця, 600-річчя, 21.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру
серія ДК № 5945 від 15.01.2018